

In memoriam John Scott

(1956-2015)

Foto: Ad Fahner

Voor zijn concert in de Martinikerk in Sneek op 27 juli jl., het enige concert dat hij dit jaar in Nederland gaf.

John Scott, wereldvermaard organist en *Organist & Director of Music* van Saint Thomas Church in New York City, is niet meer. Hij overleed op woensdag 12 augustus jl. een dag nadat hij was thuisgekomen van een intensieve maar succesvolle concerttournee door Europa. Die ochtend voelde hij zich niet in orde, werd getroffen door een zware hartaanval en raakte bewusteloos. Opname in het Roosevelt Hospital mocht niet meer baten. Hij overleed in het bijzijn van zijn vrouw Lily, die op dat moment in verwachting was van hun kind.

GERCO SCHAAP

John Gavin Scott wordt geboren op 18 juni 1956 in Wakefield, Yorkshire (Verenigd Koninkrijk). Als kind raakt hij gefascineerd door een 78-toerenopname van Bachs *Toccatà en fuga*

in d, gespeeld door de legendarische G.D. Cunningham op het orgel van de Queen's Hall in Londen. "Ik had nog nooit zoiets gehoord, en ik draaide die plaat grijs door hem steeds opnieuw af te spelen", vertelt hij in 2007 aan een Amerikaanse interviewer. Vanaf zijn zevende jaar krijgt hij pianoles van zijn vader en niet lang daarna zingt hij als koorknaap in het koor van Wakefield Cathedral. Daar hoort hij het orgel regelmatig en "raakt eraan verslaafd", zoals hij het zelf uitdrukt.

Zijn eerste orgelleraar is dr. Percy Saunders, *Choirmaster* in Wakefield, die op zijn beurt heeft gestudeerd bij Charles Villiers Stanford aan het Royal College of Music in Londen. Orgellessen krijgt hij pas nadat hij voor piano *Grade 5* heeft behaald en zijn benen lang genoeg zijn om bij het pedaal te kunnen. Zijn basistechniek doet hij op door de *Organ Method* van John Stainer door te werken. Daarnaast raadt zijn leraar hem het *Orgel-*

büchlein van J.S. Bach aan, waaruit hij als eerste *Nun komm' der Heiden Heiland* BWV 599 speelt.

Nadat dr. Saunders onverwacht overlijdt in 1970 – John is intussen tot *Head Chorister* gepromoveerd – worden de orgellessen voortgezet bij Saunders' opvolger in Wakefield, Jonathan Bielby. "Ik kan met een gerust hart zeggen dat hij in muzikaal opzicht de meeste invloed op mijn carrière heeft gehad. Hij bereidde me ook voor op de ARCO- en FRCO examens van het Royal College of Organists."

Na het behalen van zijn RCO-diploma's in 1974 en het afronden van zijn schoolopleiding wordt hij *Organ Scholar* bij het St John's College in Cambridge onder dr. George Guest. Daar wordt hij 'in het diepe' gegooid aangezien hij de enige *Organ Scholar* is en van de ene op de andere dag een veelheid aan voor hem onbekend koorrepertoire moet begeleiden. Op het Clare College krijgt hij orgellessen van Gillian Weir. "Zij liet niets heel van mijn uitvoering van Bachs *B Minor Prelude and Fugue* – waarvan ik toch het gevoel had dat die er goed in zat – maar bracht dat dermate goed onder woorden dat ik helemaal overtuigd was van haar aanwijzingen en suggesties. Het was werkelijk een openbaring! Maar het belangrijkste was dat zij mij de oren opende voor wat ik met *toucher* en articulatie met mechanische tractuur kon bereiken, iets waar ik me tot dan toe nauwelijks bewust van was geweest omdat ik maar weinig ervaring had met mechanische instrumenten."

In 1977 maakt Scott zijn solodebuut tijdens een Promenadeconcert in de Londense Royal Albert Hall met een uitvoering van Reubke's *Sonate 'Der 94. Psalm'*. Hij is de jongste organist ooit die solistisch in de *Proms* optreedt. In 1978 wint hij

John Scott (midden) tussen het koor van St John's College, Cambridge in 1975. Iets verder naar rechts dirigent George Guest.

de Manchester International Organ Competition. In hetzelfde jaar wordt hij gevraagd als organist waar te nemen bij een Evensong in St Paul's Cathedral, Londen. Hij wordt uitgenodigd om er assistent te worden van Barry Rose, *Master of the Choir* van St Paul's Cathedral, en van Harry Bramma, *Organist & Director of Music* in Southwark Cathedral, Londens tweede anglicaanse kathedraal aan de overkant van de Thames. Doordat John Scott de beide dirigenten met elkaar in contact brengt, worden de diensten met koor van de twee kathedraalen op elkaar afgestemd en kan hij ze begeleiden. Alleen op dinsdagen heeft hij het zwaar: de Evensong in St Paul's begint om vier uur, die in Southwark om half zes, wat betekent dat John het na zijn *Voluntary* in St Paul's op een rennen moet zetten om via de London Bridge op tijd achter het Lewis-orgel in Southwark te kunnen plaatsnemen. "Het hield mij heel fit, zowel fysiek als mentaal", concludeerde hij, terugkijkend op die tijd. Daarnaast vindt hij ook nog tijd om aan zijn solocarrière te werken. 'Manchester' levert hem een recital in de Londense Royal Festival Hall en een optreden voor de BBC op. Al snel maakt hij gebruik van een concertagent in

Londen en ontvangt uitnodigingen voor optredens in Engeland en daarbuiten.

Na het vertrek van Barry Rose in 1984 wordt John Scott Sub-Organist van St Paul's, onder dirigentschap van Christopher Dearnley, wat betekent dat hij 'Southwark' moet afzeggen. In hetzelfde jaar reist hij naar Leipzig om daar deel te nemen aan het Internationaal Bach Concours. Hij wint de eerste prijs; onder de finalisten bevinden zich Michael Schönheit (3^e prijs) en Arvid Gast (4^e prijs). Een jaar later onderneemt hij zijn eerste concerttournee door Noord-Amerika als een van de jongste *Concert Artists* van Phillip Truckenbrod. In St Paul's worden de rollen min of meer omgedraaid: Scott wordt gevraagd vaker het koor te trainen en te dirigeren, terwijl Christopher Dearnley vaker aan de orgelspeeltafel plaatsneemt. Wanneer Dearnley in 1990 terugtreedt als *Organist* en *Director of Music*, volgt John Scott hem in deze functie op. Veertien jaar lang draagt hij de verantwoordelijkheid voor de negen wekelijkse *Choral services*, de orgelconcerten en bijzondere diensten zoals het gouden jubileum van koningin Elisabeth en de herdenkingsdienst na de aanslagen van 11 september

2001. Hij verrijkt de kerkmuziek bovendien met eigen composities en arrangementen, zoals *Behold, o God our Defender*, naar Psalm 84, gecomponeerd voor de jubileumdienst van koningin Elisabeth. Voor zijn werk in St Paul's wordt hij onderscheiden als *Lieutenant of the Royal Victorian Order*, een persoonlijke onderscheiding van de Engelse koningin.

Ook als concertorganist kan John Scott in St Paul's zijn ei kwijt. Hij organiseert series met integrale uitvoeringen van het orgelwerk van J.S. Bach (25 concerten in 2000), de orgelsymfonieën van Vierne (2001) en Widor (2002) en het complete orgelwerk van Franck (2003) en Buxtehude (2004). Ook Nederland heeft inmiddels kennisgemaakt met de speelman uit St Paul's, in plaatsen als Hilversum, Oirschot, Zaltbommel, Utrecht, Amsterdam, Haarlem, 's-Hertogenbosch en Den Haag. Geroemd worden de veelzijdigheid van zijn repertoire en het constant hoge kwaliteitsniveau. Veel is terug te horen op zijn cd's met werken van o.a. Mendelssohn, Duruflé, Dupré, Whitlock en Mathias voor Hyperion en andere cd-labels. Ook als dirigent van het St Paul's koor maakt hij talrijke cd-opnamen, onder meer van de integrale *Psalms of David* (12 cd's), van muziek rond hoogtijdagen van het kerkelijk jaar en van *The English Anthem* (8 cd's).

Organist van St Paul's Cathedral.

Zesentwintig jaar trouwe dienst in St Paul's eisen echter ook hun tol. In eerdergenoemd interview vertelt John Scott dat hij, ondanks de voldoening die het werk hem gaf, ook behoefte had aan een nieuwe uitdaging, met in het achterhoofd de vrees om totaal opgebrand te raken. Want, zoals een BBC-serie een aantal jaren geleden goed liet zien, St Paul's Cathedral is ook een soort 'continubedrijf' met een hiërarchische structuur dat van alle betrokkenen een constant hoge inzet vraagt. Maar in een necrologie in de *New York Times* lezen we ook een ander motief voor Scotts vertrek uit St Paul's; volgens Larry Trupiano, de curator van het orgel van St Thomas Church met wie John Scott nauw samenwerkt, zouden enkele leden van de *cathedral clergy* (de geestelijkheid) hebben aangedrongen op een "minder traditionele invulling" van de kerkmuziek. "No one retires from St Paul's", zou Scott zich hebben laten ontvallen, daarmee suggererend dat niemand vrijwillig afstand neemt van zo'n positie. Na een laatste prachtige cd-opname met repertoire van Percy Whitlock neemt hij in 2004 afscheid van St Paul's en wordt hij *Organist & Director of Music* aan de Saint Thomas Church, Fifth Avenue in New York City. Hij volgt daar Gerre Hancock (1934-2012) op, die deze functie 33 jaar heeft vervuld. St Thomas heeft een lange traditie van anglicaanse kerkmuziek, begonnen onder Thomas Tertius Noble (1867-1953), die in 1913 zijn functie in York Minster

verruilde voor die van St Thomas in New York. John Scott is de derde Engelsman die er leiding geeft aan de kerkmuziek.

New York betekent voor John Scott een nieuwe start. Hier kan hij zich volledig ontplooiën als dirigent van het heren- en jongenskoor van St Thomas dat jaarlijks aan zo'n tweehonderd zondagochtendiensten en Evensongs meewerkt. Hij traint de jongens van de Saint Thomas Choir School, de enige kostschool in Noord-Amerika die tevens een kooropleiding biedt. "Als koortrainer gaf John Scott op grootse wijze inhoud aan het leven van jonge koorzangers en hele generaties kerkmusici", schreef de *New York Times* na zijn overlijden. Zijn dienstbare opstelling wordt raak getypeerd door Nick Jackman, die vijf jaar lang als *chorister* in het koor van St Paul's Cathedral zong: "John ving een gesprek op tussen twee koorknappen, die teleurgesteld waren dat zij 'hun' Psalm 78 tijdens een doorweekse Evensong voor slechts twee heren en een hond hadden gezongen. 'Denk eraan dat dit niet voor hén was', corrigeerde hij de jongens, terwijl hij naar de hemel wees. 'Het is voor Hém dat wij ons inspannen voor perfectie'. De essentie van de anglicaanse koortraditie in luttele seconden verklaard aan elfjarigen ..."

Met het tweemanaals mechanische Taylor & Boody-orgel, dat in 1996 op de achtergalerij van St Thomas is geplaatst, is John Scott zeer ingenomen maar het hoofdorgel, waarmee ook het koor wordt begeleid en waarop hij ook concerten geeft, heeft zijn beste tijd gehad. Toen het in 1913 als Opus 205 werd gebouwd door de Ernest Skinner Company, was het een fraai

Foto: Dobson Pipe Organ Builders Ltd.

Artist's impression van het nieuwe hoofdorgel voor de St Thomas Church, New York.

instrument en een stilistische eenheid. Revisies in de jaren '40, een rigoureuze herbouw in 1955/56 door Aeolian-Skinner en een reconstructie in de jaren '60 resulteerden in een tamelijk kleurloos orgel, dat – zeker nu het mechanisch onbetrouwbaar is geworden – niet meer voldoet. Dankzij een genereus legaat konden vanaf 2008 plannen worden gemaakt voor de bouw van een nieuw hoofdorgel. Het resulteerde in een opdracht die in juni 2014 aan Dobson Pipe Organ Builders Ltd. werd gegeven voor de bouw van een nieuw *Chancel Organ*. Het nieuwe orgel zou de naam van de schenkers dragen, maar na het voortijdig overlijden van John Scott is besloten het orgel "*The Irene D. and William R. Miller Chancel Organ in Honor of Dr. John Scott*" te noemen. Als consultant is de bekende Amerikaanse orgeladviseur Jonathan Ambrosino benoemd. John Scott verheugde zich zeer op de komst van dit orgel, zoals te lezen valt in een verslag van de presentatie aan de St Thomasparochie op 31 mei jl. Op zijn uitdrukkelijke wens komt op de kas te staan: *Soli Deo Gloria*.

Het onverwachte overlijden van John Scott is hard aangekomen, ook in de Nederlandse orgelwereld. Al in de jaren '80 betrok hij ons land bij zijn

Foto: Joe Vitacco

Repetitie met het St Thomas Choir in New York, 2007.

concerttournees. Een dierbare persoonlijke herinnering vormen de twee concerten die hij op uitnodiging van Dave Lazoe en ondergetekende gaf op 18 en 19 juni 1986 op respectievelijk het Steinmeyer-orgel in de parochiekerk van de H. Clemens Maria Hofbauer in Hilversum en het Dalstein & Haerpfel-orgel in de Adventkerk in Amsterdam. Bij het aanschouwen van de Steinmeyer-speeltafel toonde Scott zich blij verrast: “Look! A *Rollschweller!*” Binnen een dag had hij het instrument in de vingers en liet hij het toen nog vrij onbekende orgel in alle kleuren schitteren. Het was dan ook een bijzonder genoegen om hem 27 jaar later op hetzelfde orgel – na jaren van verwaarlozing uiteindelijk gerestaureerd en overgeplaatst naar de Koepelkerk in Bussum – te horen concerneren. In het charmante gezelschap van zijn nieuwe echtgenote Lily Ardalan Scott was het weerzien

en bespelen van het Steinmeyer-orgel “like meeting an old friend”.

Er zijn er meer die goede herinneringen koesteren aan John Scotts concerten in Nederland. Dirk S. Donker, organist van de Martinikerk in Sneek, placht elk jaar ‘op bedevaart’ naar St Paul’s te gaan en nodigde Scott regelmatig in Sneek uit. “Hij heeft hier vaak en graag gespeeld. Ik maak hier ook wel organisten mee die hun oren niet gebruiken maar daar hoorde John Scott niet bij. Hij wist zelfs mij nog te verrassen met een registercombinatie waar ik niet eerder opgekomen was: Woudfluit 2’ met Vox Humana”, aldus Donker. “Ik vond hem vooral in de oude muziek heel goed; zoals hij een orgelconcert van Handel speelde, zo puntgaaf en rijkelijk versierd, dat deed niemand hem na. Maar ook in Duruflé en Reubke was hij geweldig. Ik herinner me een weergaloze *Psalm 94, ‘Jesu, meine Freude’* van Karg-Elert en een hele mooie 8e *Sonate* van Guilmant. Hij stond altijd open voor programmasuggesties. Ik zei weleens gekschend: ‘Ik stel het programma samen en jij speelt het’. Eén keer speelde hij hier de *Hamburger Totentanz* van Guy Bovet. Mijn vrouw Lieske registreerde bij hem en kreeg gaande het stuk het gevoel dat ze getuige was van iets heel bijzonders, iets wat je maar eens in je leven meemaakt.”

Uw auteur had zo’n ervaring bij een concert in 1991 in de Sint Jan te ’s-Hertogenbosch. Het begon al met zijn uitvoering van vijf delen uit Regers *Zwölf Stücke Opus 59* (welke Engelse organist speelt er nu Reger?). Na werken van Böhm, Pachelbel (*Partita ‘Was Gott tut ...’*) en Mozart (*Fantasie in f*) goldfen er zo op het oor eenvoudige, langzaam verschuivende mineur-harmonieën door de gewijde ruimte, geregistreerd met 8-voets fluiten en tremulant. Van de eerste tot de laatste noot kon je een speld horen vallen. Ruim zes minuten pure magie. Zo maakten de meeste aanwezigen kennis met *Pari intervallo* van Arvo Pärt. Zo’n eerste keer die je

Foto: Lily Scott

John Scott en stadsregistrante Agnes Hylkema in de Sint-Bavokerk in Haarlem, juli 2014. Zij registreerde bij zijn tournees in Nederland en ook bij verscheidene buitenlandse recitals. Op www.orgelvriend.nl zijn behalve dit ‘In memoriam’ ook herinneringen van Hylkema als download beschikbaar.

altijd blijft en die geen tweede keer is te evenaren of te overtreffen.

De plechtige uitvaartdienst in St Thomas Church, New York, heeft inmiddels plaatsgevonden op zaterdag 12 september jl.

De musicus John Scott zal voortleven in de herinnering van velen die hem als dirigent en organist hebben meegemaakt in de diensten in St Paul’s Cathedral en getuige waren van zijn orgelconcerten. Voorts in een groot aantal opnamen waarin hij het koor van St Paul’s dirigeert, een respectabel aantal orgel-cd’s en diverse live-registraties op YouTube. Een musicus voor wie het motto *Soli Deo Gloria* de belangrijkste drijfveer was. Wij wensen zijn vrouw Lily, die op 4 september is bevallen van een zoon, en zijn naaste familieleden veel sterkte met dit verlies.

Met dank aan Ad Fahner, Agnes Hylkema, Arjan Smit en Joe Vitacco voor fotomateriaal.

Een twee uur durend herdenkingsprogramma, gewijd aan John Scott, is te beluisteren via *Pipedreams*, www.your-classical.org/programs/pipedreams/episodes/2015/08/17.

Foto’s: Gerco Schaap

Aan het Steinmeyer-orgel van de Koepelkerk in Bussum, 4 augustus 2013.

Aan hetzelfde orgel in Hilversum, 27 jaar eerder.